

Verksamhet

Avfallshantering
Hammarlandsvägen 817
Gottby

Ärende

Ärende återförvisat av Ålands förvaltningsdomstol för ny behandling gällande ändring av villkor 22 avseende lakvattenhanteringen samt villkor 23 avseende kontrollprogram i tidigare givet beslut ÅMH-Pn 3/19.

Tillståndsplikt föreligger enligt 10 § landskapslag (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen.

Beslut

Miljötillstånd

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, ÅMHHM, beslutar om nya villkor avseende lakvattenhanteringen, villkor 22, samt villkor avseende kontrollprogram för kontroll av utsläpp av renat lakvatten till miljön, villkor 23. Resterande delar av tidigare beslutat miljötillstånd ÅMH-Pn 3/19 för verksamheten vid Svinryggens Deponi Ab (FO-nr 0886356-4) är oförändrade.

Miljötillstånd beviljas med stöd av 17 § 1 mom. landskapslagen (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen.

Giltighet

Detta tillstånd gäller tillsvidare i enlighet med giltighetstiden för miljötillstånd ÅMH-Pn 3/19.

Ansökan om granskning och revidering av tillståndsvillkor ska ske i enlighet med miljötillstånd ÅMH-Pn 3/19. Om ansökan om revidering av tillståndsvillkor inte görs inom den föreskrivna tiden förfaller tillståndet i enlighet med 21 § 2 mom. punkt e) miljöskyddslagen.

Ersättning

ÅMHHM har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen. Myndigheten konstaterar att nedanstående tillståndsvillkor och föreskrifter utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

ÅMHHM har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning, MKB, i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning. Till underlag för detta beslut krävs inte en MKB.

Villkor och föreskrifter

Tillståndshavaren ska följa nedanstående villkor och föreskrifter utfärdade med stöd av 24 och 26 §§ miljöskyddslagen.

22. Dagvatten från tak och från verksamhetsområdenas hårdgjorda ytor för avfallshantering kan avledas till recipient separerat från insamlat lakvatten från den avvecklade deponin och den inerta deponin vilket behandlas separat enligt nedan.

Tillståndshavaren ska ha absorberingsmedel tillgängligt för uppsugning av oljor och andra vätskor och föroreningar i händelse av tillbud som orsakar läckage.

Avloppsvatten från område för hantering av farligt avfall ska avledas via oljeavskiljare innan möjlig sambehandling med lakvatten från deponierna.

Lakvatten från deponierna ska insamlas separat och behandlas och kan även sambehandlas med avloppsvatten från hantering av farligt avfall med de i ansökan föreslagna biologiska och kemisk-fysikaliska metoder, bestående av flisbädd i kombination med sandfilterbädd, innan det släpps ut till recipient.

Funktionen av lakvattenreningens olika steg ska löpande kontrolleras och underhållas enligt behov. Flisbädden ska underhållas och flis fyllas på vid behov. Sandfilterbädden ska likaså underhållas för att

förhindra igensättning eller kanalbildning för att upprätthålla effektiviteten.

24 § a,b, e punkten miljöskyddslagen, 4 kap. 1 § vattenlagen

Egenkontroll och rapportering

23. Utsläpp av lakvatten från verksamheten ska kontrolleras så länge avfallsverksamhet bedrivs samt därefter under en efterkontrollfas på 30 år eller enligt nytt beslut från tillsynsmyndigheten. Motiverade ändringar i kontrollprogrammet kan beslutas av tillsynsmyndigheten på ansökan av tillståndshavaren.

Kontrollpunkter för verksamhetens miljöpåverkan på vattenmiljön utgörs av nedanstående provpunkter och deras läge redovisas i situationsplan i bilaga 1.

- obehandlat lakvatten, P1
- behandlat lakvatten, B2
- grundvatten referenspunkt, nord, grundvattenrör #1
- grundvatten, väst, grundvattenrör # 3
- grundvatten, syd, grundvattenrör # 9
- grundvatten, borrbrunn BB
- ytvatten, syd, dike

Lakvatten ska kontrolleras minst 2 gånger per år avseende parametrar för lakvatten i bilaga 2, **tabell 1** under högflödestid vår och höst i provpunkterna P1 som är uppsamlingsbrunn för obehandlat lakvatten och B2 som är uppsamlingspunkt för det renade lakvattnet. Minst en gång vart annat år ska en utökad provtagning utföras i punkt P1 i enlighet med den omfattande screening som verksamhetsutövaren självmant hittills har utfört för att identifiera eventuellt förekommande ämnen och halter i lakvattnet av begränsade ämnen enligt bilagor 5 och 6 i vattenförordning (2010:93) för landskapet Åland, nedan vattenförordningen.

Lakvatten och annat vatten från områden där avfall och farligt avfall förvaras och hanteras måste genomgå rening om halterna överstiger gränsvärden som anges i bilaga 3, **tabell 2**

Ytvattenkvalitet ska samtidigt kontrolleras i dike söder om anläggningarna med samma parametrar som lakvatten i bilaga 2, tabell 1.

Grundvattenkvaliteten ska likaså kontrolleras minst 2 gånger per år, avseende parametrar för grundvatten i bilaga 2, tabell 1, under högflödestid vår och höst i grundvattenrör nummer 1, 3, 9 och borrbrunn BB.

God laboratoriesed ska iaktas vid provtagningen och vattenproven ska vara representativa för verksamheten och/eller tidsperioden. Prover ska analyseras i ett av myndigheterna godkänt laboratorium.

Analysresultaten ska skickas till ÅMHH så snart de erhållits samt redovisas i sammanställd form i en årsrapport innehållande verksamhetsutövarens utvärdering av verksamhetens miljöpåverkan enligt villkor 26 i beslut ÅMH-Pn 3/19.

4, 5, 24 a punkten och 26 §§ miljöskyddslagen, 7 § vattenlagen

Beslutsmotiveringar

Från verksamheten uppstår lakvatten och ytavrinning som kan innehålla föroreningar. I syfte att skydda yt- och grundvatten ska lakvatten uppsamlas och behandlas i enlighet med villkor 22. Svinryggens Deponi har ansökt om förändringar i lakvattenbehandlingen genom att föreslå att den 3700 kubikmeter stora utjämningsbassängen kan nyttjas på ett bättre sätt och tas ur bruk för lakvattenrening. Det har konstaterats att lakvattenmängderna har minskat sedan den gamla deponin sluttäcktes och bassängen fyller inte längre sitt syfte.

I samband med behandling av det av ÅFD återförvisade ärendet har sökanden inkommit med en ny plan och teknik för lakvattenhanteringen. Den nya tekniken baseras på en kombination av biologisk och kemisk-fysikalisk rening genom olika filterbäddar. Den tidigare luftningsbassängen omvandlas till en flisfilterbädd som byggs upp av makadamlager i botten och ett flislager på toppen. Lakvattnet pumpas ut i jämnt flöde från pumpbrunn P1 och sprids över flisbädden och perkolerar genom filtermaterialet och samlas upp i botten. Det filtrerade lakvattnet trycks därefter upp i ett uppströms sandfilter var lakvattnet perkolerar upp genom en sandbädd. Innan vattnet släpps ut till recipient, som är ett dike som drygt 5 km

senare mynnar i Gottbyfjärden, kan vattenprov tas för att kontrollera filtrens effekt.

ÅMHHM bedömer att föreslagna reningsmetoder, en flisbädd följt av en sandfilterbädd, är lämpliga och möjliga reningsmetoder för lakvattenrening. Flisbädden fungerar som ett biologiskt filter där mikroorganismer på flisens yta bryter ner organiska föreningar och kväveföreningar genom nitrifikation och denitrifikation. Flisen adsorberar också till viss del fosfor. Flisbäddar behöver underhållas och vid behov fyllas på med ny flis. Sandfilterbädden står för den kemisk-fysiska reningen genom att fysiskt filtrera partiklar samt adsorbera kemiskt fälda föroreningar inklusive metaller och fosfor. I kombinationen med flisbädden kan sandfiltret bidra till ytterligare kväverening genom att främja biologiska processer och hjälpa till att ytterligare ta bort resterande näringsämnen och föroreningar. Underhållsmässigt är det viktigt att se till att filtret inte sätter igen för att säkerställa effektiviteten. Kombinationen av flis- och sandfilterbädd är också en robust och hållbar reningslösning som utnyttjar fördelarna hos respektive system och därigenom främjar biologisk rening av kväve och organiskt material samt partikelavskiljning och adsorption av metaller och fosfor. Villkor 22 som reglerar yt- och lakvattenhanteringen från verksamheten ges med stöd av miljöskyddslagens 24 § punkterna a, b och e samt vattenlagen 4 kap. 1 §.

Närområdet runt Svinryggens Deponi utgörs av oplanerat område med industriell inriktning med huvudsakligen olika typer av lagerverksamhet och tillverkning av betongelement. Ytvattenavrinning från verksamheterna sker delvis mot samma recipient som Svinryggens Deponis lakvatten. På andra sidan landsväg 1 finns Ålands största täktverksamhet med tillverkning av asfalt och betong. I omedelbara närområdet och i avrinningsriktningen finns inga grundvattenuttag eller känslig markanvändning förrän drygt 1700 m senare då diket når jordbruksmark. Dikesvattnet används dock inte för bevattning, som utförs med vatten från Kungsöfjärden. Under större delen av året kommer viss retention att ske innan dikesvattnet når Gottbyfjärden.

ÅMHHM bedömer att provtagningsfrekvensen med 2 prover per år under högflödestider vår och höst är tillräcklig. Vid flera provtagningsstillfällen har flera av provtagningspunkterna varit torra då de utförts enligt det tidigare gällande kontrollprogrammet med provtagning 4 gånger per år. Även praktiska skäl stöder därmed provtagning 2 gånger per år i de punkter som valts ut. Om någon

parameter vid provtagning plötsligt ökar märkbart kan tillsynen kräva utredning om orsaker och hur missförhållandet kan åtgärdas.

Verksamhetsutövaren ska enligt 7 § miljöskyddslagen ha tillräcklig kunskap om verksamhetens miljöpåverkan och om möjligheterna att förebygga och begränsa dess negativa miljöpåverkan. För uppfyllande av detta behöver verksamhetsutövaren utöva egenkontroll av verksamheten vilket sker bl a genom provtagning och regleras i villkor 23 och omfattar kontroll av lakvatten, ytvatten och grundvatten. De parametrar som ska analyseras för lakvatten respektive grund- och ytvatten finns specificerade i tabell 1 i bilaga i slutet av beslutet. Parametrarna är vedertagna vid övervakning av lakvatten från deponier och de ger indikation om vilken fas deponin befinner sig i.

Villkoret anger även gränsvärden för utsläpp av ämnen till yt- och grundvatten och om lakvattnet överskrider angivna gränsvärden måste det genomgå rening innan utsläpp till ytvatten. Föroreningsgraden i det obehandlade lakvattnet från Svinryggens deponier är dock låg jämfört med medianhalter för deponier i riket. Generaliserat kan konstateras att halterna vid Svinryggen utgör cirka en tiondel av medianhalterna i riket, med några undantag som ändå enbart uppnår ca hälften av medianhalterna i riket för motsvarande parametrar. Lakvattnet är därmed förhållandevis rent redan som sådant, obehandlat. Från riket finns även ett färskt exempel från Salo att man givit tillstånd (ESA VI/943/2024) att helt upphöra med efterkontrollen av lakvatten från en nedlagd deponi efter en 12 års uppföljningsperiod. I Svinryggens fall pågår dock aktiv avfallshantering och deponering vilket föranleder fortsatt behov av kontroll.

Enligt 4 kap. 7 § vattenlagen är tillståndshavaren skyldig att iaktta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar samt iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa risk för försämring av vattenkvalitet. Enligt 4 kap. 8 § vattenlagen är utsläpp till grundvatten av vissa farliga ämnen förbjudet. Kontroll av lakvatten ska ske och vatten som avleds vidare ut i recipient ska underskrida de fastställda gränsvärdena. Villkor 23 ges med stöd av 4, 5, 24 a punkten och 26 §§ miljöskyddslagen samt 7 § vattenlagen.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs ingen avgift.

Besvär

Besvärсанvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Ulrika Sandell-Boman
Prövningsnämnden
Beslutande

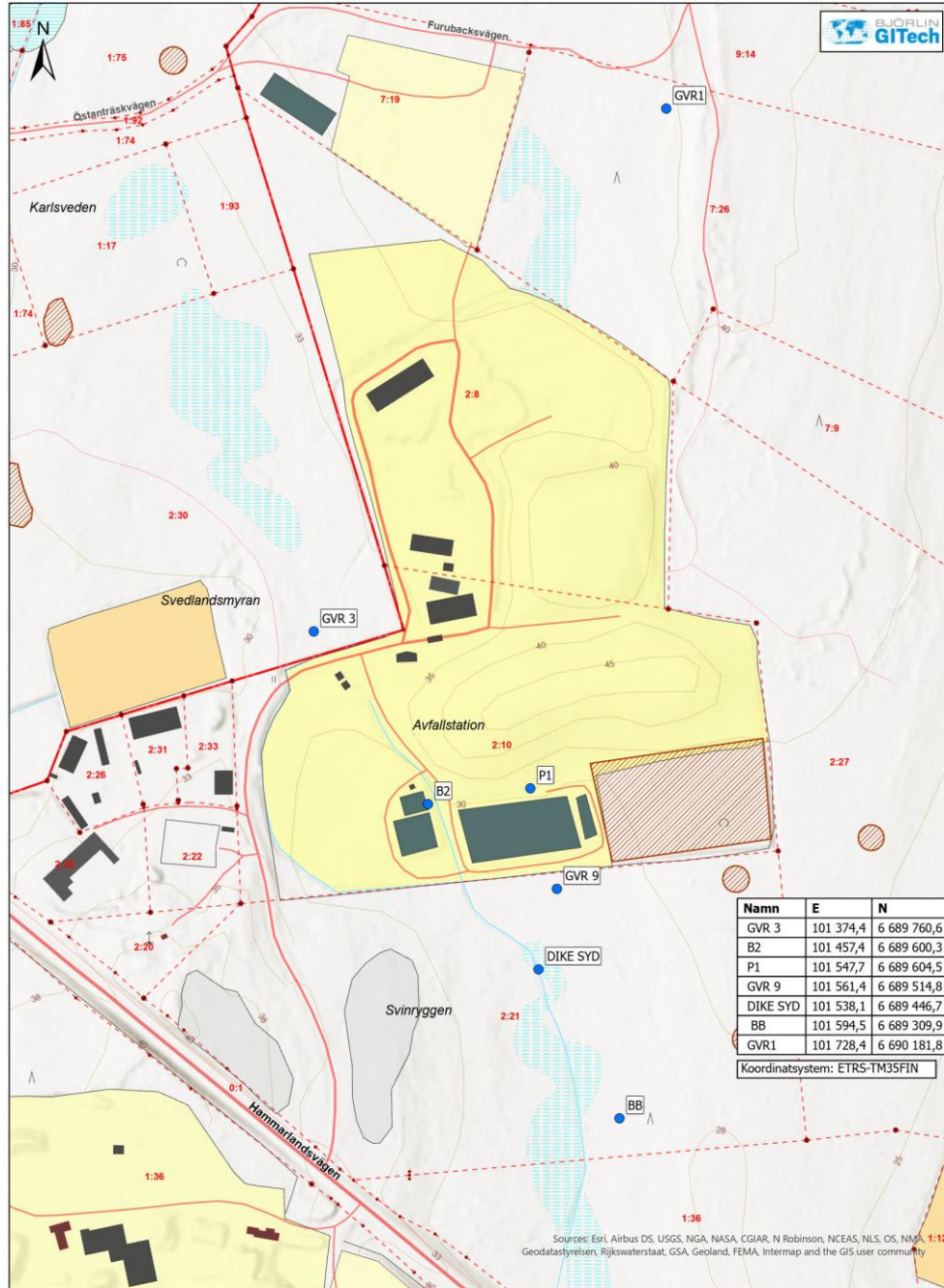
Mikael Stjärnfelt
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Situationsplan kontrollpunkter
2. Kontrollprogram parametrar
3. Gränsvärden
4. Ärendehantering
5. Besvärсанvisning

Provtagningspunkter

Tabell 1: Kontrollprogram, parametrar som kontrolleras markerade med X.

Parameter	Lakvatten/ ytvatten	Grundvatten
temperatur	X	X
pH	X	X
färg	X	
syre, O ₂		X
suspenderade ämnen		X
turbiditet	X	
konduktivitet	X	X
alkalinitet	X	
klorid, Cl	X	X
sulfat, SO ₄	X	
TOC	X	
ammoniumkväve, NH ₄	X	X
nitritkväve, NO ₂	X	
nitratkväve, NO ₃ + nitritkväve, NO ₂	X	
fosfatfosfor, PO ₄	X	
totalfosfor	X	X
totalkväve	X	X
BOD ₇	X	X
CODCr	X	X
järn, Fe		X
mangan, Mn		X
aluminium, Al		X
fenoler	X	
arsen	X	
bly, Pb	X	X
kadmium, Cd	X	X
koppar, Cu	X	X
krom, Cr	X	X
kvicksilver, Hg	X	X
nickel, Ni	X	X
zink, Zn	X	X

Tabell 2: Gränsvärden för utsläpp

Parameter	Gränsvärde	Parameter	Gränsvärde
Aluminium	200 µg/l	Nitrat ytvatten	50 mg/l
Ammonium (grundvatten)	500 µg/l	Nitrat grundvatten	5 mg/l
Antimon	5 µg/l	Nitrit ytvatten	0,1 mg/l
Arsenik	10 µg/l	Nitrit grundvatten	0,50 µg/l
Barium	1 mg/l	PAH, Σ av 5 föreningar	0,1 µg/l
Bekämpningsmedel- enskilda	0,1 µg/l	pH	6-8
Bekämpningsmedel- totalt	0,5 µg/l	Tetrakloreten, trikloren - totalt	10 µg/l
Bensen	1,0 µg/l	TOC	< 20 mg/l
Bens (a) pyren	0,01 µg/l	Zink	1,0 mg/l
Bly	10 µg/l		
Bor	1,0 mg/l		
Bromat	10 µg/l		
Cyanid	50 µg/l		
1,2 dikloreten	3,0 µg/l		
Järn	200 µg/l		
Kadmium	0,3 µg/l		
Konduktivitet	5-50 mS/m		
Koppar	0,2 mg/l		
Klorfenoler – totalt	10 µg/l		
Klorid	250 mg/l		
Krom	50 µg/l		
Kvicksilver	1,0 µg/l		
Opolära alifatiska kolväten (mineralolja)	0,1 mg/l		
Magnesium	30 mg/l		
Mangan	50 µg/l		
Nickel	20 µg/l		

Ärendehantering

Ärendet

Ärendet är återförvisat från Ålands förvaltningsdomstol för ny handläggning av ärendet rörande rening av lakvatten samt egenkontroll av verksamhetens miljöpåverkan. Villkor 22 avseende lakvattenhanteringen samt villkor 23 avseende kontrollprogram i tidigare givet beslut ÅMH-Pn 3/19 omprövas.

Ärendet avgjordes av Ålands förvaltningsdomstol 3.8.2023.

Högsta förvaltningsdomstolen avslog begäran om besvärstillstånd 19.12.2023.

Delgivning av ansökan

Hörande av part har skett genom offentlig delgivning under tiden 12.7.2024 – 16.8 2024 på ÅMHHM:s anslagstavla samt enligt 13 § miljöskyddslagen även skett genom annons i tidningen Åland 12.7.2024. I delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovan nämnda tid.

Yttranden

Två yttranden har inkommit under tiden för offentlig delgivning.

Bemötande

ÅMHHM har givit Svinryggens Deponi Ab möjlighet att bemöta inkomna yttranden. Svinryggens Deponi Ab lämnade ett svar 30.8.2024.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt på ÅMHHM:s anslagstavla samt genom annons i tidningen Åland och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på ÅMHHM:s kansli. Beslutet finns även tillgängligt på ÅMHHM:s hemsida, www.amhm.ax. I delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.